

Aprob,
Avocatul Poporului,
Renate Weber

RAPORT
privind vizita desfășurată la Penitenciarul de Femei Ploiești-Târgșorul Nou

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei la Penitenciarul de Femei Ploiești-Târgșorul Nou, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea vizitei
2. Constatările rezultate din vizita efectuată
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 16 alin. (1) și a art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, o echipă de vizitare formată din reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului și un reprezentant al unei organizații neguvernamentale, a efectuat la data de 23 iunie 2020, o vizită la Penitenciarul de femei Ploiești - Târgșorul Nou.

Vizita a fost anunțată și a avut ca obiective: ●consolidarea protecției persoanelor custodiate împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante; ●verificarea măsurilor luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19; ●metode alternative compensatorii pentru respectarea drepturilor persoanelor private de libertate, femei-mame cu copii minori în penitenciar și în afara acestuia; ●alte aspecte cu relevanță pentru activitatea mecanismului național de prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei.

La efectuarea vizitei au participat domnul , - jurist, doamna - jurist, doamna - asistent social, , doamna - medic, consilieri în cadrul instituției Avocatul Poporului, precum și doamna - reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Asociația Română pentru Transparență /Transparency Internațional România”.

Membrii echipei de vizitare au purtat discuții cu domnul - director penitenciar, doamna - șef serviciu asistență psihosocială și domnul - medic stomatolog.

Având în vedere condițiile speciale impuse de starea de alertă, instituită prin Hotărârea Guvernului nr. 476/2020 privind prelungirea stării de alertă și măsurile care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 și în scopul desfășurării vizitei în cele mai bune condiții, au fost efectuate mai multe activități:

-anterior efectuării vizitei, membrii echipei de vizitare au participat la o instruire în care s-au prelucrat următoarele materiale: Evaluare de risc și Plan de prevenire și protecție COVID-19, Procedura SSM pentru eliminarea/diminuarea riscului de infectare cu noul coronavirus COVID-19, Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă, Măsuri de electrosecuritate, Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, Ordinul nr. 3577/2020 privind măsurile pentru prevenirea contaminării cu noul coronavirus SARS-CoV-2 și pentru asigurarea desfășurării activității la locul de muncă în condiții de securitate și sănătate în muncă, pe perioada stării de alertă, Instrucțiuni proprii de securitate și sănătate în muncă specifice activității desfășurate, Măsuri de traseu.

-tot anterior vizitei, pentru a reduce riscul îmbolnăvirii cu COVID-19, au fost solicitate unității penitenciare unele informații, ce au putut fi analizate din timp de către membrii MNP și, în acest fel, durata vizitei a fost redusă;

-la intrarea în penitenciar s-a efectuat triajul epidemiologic, prin verificarea simptomatologiei clinice preponderent respiratorie (tuse frecventă, strănut frecvent, stare generală modificată, rinoree etc.) a membrilor echipei de vizitare, a fost măsurată temperatura corporală a membrilor echipei de vizitare (toate persoanele având o temperatură situată sub 37,3° C), fiind completate în acest sens, de către membrii MNP, niște chestionare ce vizau aspectele menționate anterior, precum și aspecte cu privire la existența posibilității intrării în contact cu persoane suspecte sau care au fost infectate cu noul coronavirus;

-vizita a fost efectuată numai în spațiile din interiorul Penitenciarului de femei Ploiești-Târgșorul Nou care prezentau risc scăzut de infectare cu coronavirus SARS-CoV-2 (spre exemplu: birourile administrative, sectorul de vizite);

-interviurile cu persoanele private de libertate, alese aleatoriu de către membrii MNP, au fost realizate la sectorul de vizită, cu dispozitiv de separare, fiind respectate atât confidențialitatea, cât și măsurile de siguranță și măsurile sanitare;

-la data efectuării vizitei, în vederea obținerii cât mai multor informații, au fost distribuite chestionare întocmite de MNP, atât persoanelor private de libertate, cât și personalului angajat al penitenciarului, aspect ce urmează a fi detaliat în cuprinsul prezentului raport. Chestionarul destinat persoanelor private de libertate viza situația condițiile de detenție curente și asistența asigurată

acestora (juridică, medicală, psihosocială etc.), iar chestionarul destinat personalului angajat al penitenciarului se referea la situația din unitățile respective (spre exemplu: ce măsuri au fost adoptate pentru prevenirea îmbolnăvirii și răspândirii infecției cu COVID-19 în rândul personalului și a persoanelor private de libertate, cum au fost implementate recomandările transmise pe perioada stării de urgență, respectiv a stării de alertă, dificultăți întâmpinate etc.).

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

La data efectuării vizitei se aflau în custodia Penitenciarului de Femei Ploiești-Târgșorul Nou un număr de 413 persoane private de libertate, la o capacitate de 464 locuri de cazare. Astfel, unitatea penitenciară nu se confrunta cu fenomenul de supraaglomerare.

Totodată, penitenciarul era organizat pe secții de deținere pentru toate tipurile de executare a pedepsei privative de libertate, inclusiv arest preventiv, fiind penitenciar exclusiv pentru femei. Totuși, unitatea penitenciară avea amenajată și o secție de deținere pentru bărbați (la momentul efectuării vizitei fiind custodiați 7 bărbați), cu o capacitate de 12 locuri, deținuți care desfășurau activități care nu puteau fi efectuate de femei.

La momentul efectuării vizitei, nu se afla nicio persoană privată de libertate în izolare sau în carantină.

Referitor la măsurile luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, din discuțiile purtate cu directorul unității penitenciare vizitate și din analiza documentelor puse la dispoziție de conducerea acestuia, s-au constatat următoarele:

În contextul epidemiologic actual, la nivelul unității au fost întocmite planuri de măsuri specifice perioadei de urgență cât și alertă, ocazie cu care au fost aduse modificări regulamentului de ordine interioară. Astfel, au fost introduse noi prevederi referitoare la obligativitatea purtării echipamentelor individuale de protecție de către persoanele private de libertate. Totodată, personalul a fost supus triajului epidemiologic la intrarea și ieșirea din serviciu conform adresei nr. 32794/DSM/24.04.2020. La nivelul Penitenciarului de Femei Ploiești-Târgșorul Nou, niciun angajat al unității penitenciare nu a prezentat simptome de infecție acută respiratorie, nu a fost suspect sau confirmat Covid. În perioada în care a fost instituită starea de urgență, conform Decretului nr. 195/2020 privind starea de urgență, Decretului nr. 240/14.06.2020 privind prelungirea stării de urgență respectiv, instituirea stării de alertă, la nivelul SDRP au mai fost luate următoarele măsuri:

- a fost efectuată instruirea întregului personal pentru realizarea intervențiilor în limitele cadrului legal;
- a fost realizat un canal permanent de comunicare cu Administrația Națională a Penitenciarelor pentru gestionarea corespunzătoare a situațiilor;
- identificarea operativă a tuturor problemelor și factorilor generatori de nemulțumire în rândul efectivilor de deținuți și luarea măsurilor legale și regulamentare de eliminare a acestora;
- au fost elaborate instrucțiuni de lucru privind distanțarea socială pentru prevenirea îmbolnăvirii cu virusul COVID-19 pentru personalul sectorului operativ;
- au fost elaborate instrucțiuni de lucru pentru prevenirea îmbolnăvirii cu virusul COVID-19 pentru personalul sectorului de acordare a drepturilor deținuților, cu limitarea la maxim a personalului care are acces în sectorul de deținere;
- deținuții au fost informați în permanență și conștientizați cu privire la obligativitatea comunicării de îndată a modificării stării de sănătate a lor sau a celorlalte colege de cameră;
- comisiile prevăzute de Legea nr. 254/2013 și-au desfășurat activitatea limitând prezența deținuților și unde situația a impus s-a respectat distanța protectivă;
- s-au dispus măsuri de servire a hranei exclusiv la camerele de deținere;
- a fost realizată o procedură de lucru privind exercitarea atribuțiilor de către judecătorul de supraveghere cu respectarea măsurilor de bio securitate și siguranță;
- conform art. 47 din Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României au fost impuse măsuri de prevenție care au avut impact asupra drepturilor persoanelor private de libertate, astfel încât, a fost suspendat dreptul la vizita intimă, a dreptului de a primi vizite și bunuri cât și recompenselor constând în permisiunea de ieșire din penitenciar iar pentru

persoanele private de libertate clasificate în regimul semideschis și deschis au fost dispuse măsuri de închidere a ușilor. Toate aceste drepturi au fost transpuse în practică cu informarea atât a judecătorului de supraveghere cât și prin ședințe, instruiți, cu persoanele private de libertate care au înțeles contextul epidemiologic;

- activitățile lucrative, cu excepția celor necesare funcționării unității, au fost încetate;
- secția E4 de deținere, destinată inițial deținuților arestate preventiv a fost reorganizată și prin cele 8 camere instituite au fost luate măsuri în vederea asigurării cazării individuale a persoanelor private de libertate nou depuse, aflate sub monitorizare medicală pe o perioadă de cel puțin 14 zile, în vederea efectuării triajului epidemiologic anterior introducerii acestora în colectivitate;
- după încetarea stării de urgență, cu ocazia acordării vizitelor, au fost instruiți lucrătorii sectorului respectiv, informați vizitatorii/persoanele cu atribuții oficiale asupra obligativității purtării echipamentului individual de protecție.

De asemenea, printre măsurile luate se numără și distribuția de viziere întregului efectiv de deținuți pe bază de semnătură, iar persoanelor private de libertate care efectuau activități lucrative în interesul locului de deținere, cât și deținuților care s-au prezentat la instanță, li s-au asigurat măști de protecție.

În legătură cu metodele alternative compensatorii pentru respectarea drepturilor persoanelor private de libertate, femeii-mame cu copii minori în penitenciar și în afara acestuia, un rol deosebit în menținerea unei stări de spirit corespunzătoare l-au avut comunicările on-line de care au beneficiat deținuții.

Astfel, prin demersurile administrației penitenciare, comunicările on-line au crescut de la 103 în luna februarie la 603 în luna martie și 1712 în luna aprilie. În luna mai au fost 1370 de comunicări on-line.

La nivelul unității penitenciare, deținuții cu nou-născuți cazați împreună în penitenciar au beneficiat de program prelungit la curtea de plimbare, au avut apă caldă în permanență și le-au fost asigurate toate cele necesare pentru îngrijirea nou-născuților.

De asemenea, atât deținuții-mame cât și copiii acestora au beneficiat de asistență medicală corespunzătoare.

Alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție

Cu ocazia vizitei, au fost distribuite chestionare (cu întrebări din sfera juridică, asistență medicală, asistență socială, asistență psihologică) atât personalului din cadrul Penitenciarului de Femei Ploiești Târgșorul Nou cât și persoanelor private de libertate custodiate de către acest penitenciar. Chestionarele au fost aplicate persoanelor private de libertate care executau pedeapsa în regimuri de executare diferite și care au dorit acest lucru. Din analizarea răspunsurilor oferite de persoanele private de libertate în aceste chestionare, a rezultat că, acestea au fost mulțumite de condițiile de detenție/cazare, de activitatea desfășurată de specialiștii angajați ai penitenciarului medici/asistenți sociali/psihologi etc. Totodată, din analizarea răspunsurilor la chestionarele aplicate persoanelor private de libertate - secțiunea "Asistență juridică" - a reieșit că, unitatea penitenciară asigură asistența juridică persoanelor private de libertate. De asemenea, din răspunsuri a mai rezultat că: la intrarea în penitenciar au fost informate despre regulile și procedurile interne cât și despre regulile și procedurile speciale pentru prevenirea și combaterea epidemiei (COVID-19); li s-au respectat drepturile fundamentale de la încarcerare și până la momentul efectuării vizitei; au considerat că au fost luate măsuri de protecție sanitară corespunzătoare și li s-a asigurat baza tehnico-materială, instructajul și condițiile de securitate a muncii, cât și materialele igienico-sanitare; relațiile cu personalul penitenciarului au fost bune, neexistând cazuri de sesizări sau reclamații împotriva acestuia și nu au fost întâlnite cazuri de agresiune fizică între beneficiari sau între personal și beneficiari; cererile pe care le-au formulat (cu privire la prestare de muncă, îmbrăcăminte, vizite, pachet, cursuri, nr. de telefon, audiență la conducerea unității penitenciare) au fost soluționate în timp util (favorabil/nefavorabil); nu au recurs la forma de protest a refuzului de hrană; sunt mulțumite de calitatea și cantitatea hranei, de curățenie, de relația personalului cu beneficiarii, de posibilitatea de a primi vizite, pachete etc.; nu au cunoștință despre faptul că în penitenciar ar exista

cazuri de persoane infectate cu virusul COVID-19; au beneficiat de asistență medicală, socială și psihologică când au solicitat acest lucru; condițiile de cazare sunt bune, au fost efectuate deratizări/dezinsecții/dezinfecții și nu există insecte dăunătoare; este respectată apartenența la religie iar paza penitenciarului este corespunzătoare.

Referitor la asistența medicală, la nivelul unității penitenciare *nu era angajat niciun medic specializat în medicină de familie/medicină generală, din relatările conducerii penitenciarului reținându-se faptul că de aproximativ 5 ani nu exista medic angajat permanent în penitenciar. Ar mai fi existat în trecut o colaborare cu fostul medic al penitenciarului, pensionat la momentul respectiv, prin contract de prestări servicii, dar această situație nu a durat mult timp. Nu era angajat niciun medic de orice altă specialitate, absolvent al Facultății de Medicină Generală. Era angajat un medic stomatolog cu program zilnic de 7 ore, acesta lucrând în Penitenciarul de Femei Ploiești Târgșorul Nou de aproximativ 3 luni. Un medic ginecolog din cadrul C.M.D.T.A. Ploiești consulta deținutele cu afecțiuni din această sferă 1 zi/săptămână, în fiecare joi. De asemenea consulturile la alți medici specialiști (Neurologie, Psihiatrie, Oftalmologie, etc) se efectuau la C.M.D.T.A. Ploiești și la Policlinica Cina Ploiești.*

Rețetele pentru afecțiuni acute, subacute și cronice erau eliberate de medicul de familie angajat la Penitenciarul Ploiești în baza recomandărilor medicilor specialiști. Copiii mamelor custodiate în acest penitenciar erau înscriși la un medic de familie din comuna Aricești, acesta ocupându-se de toate aspectele ce țin de imunizare, suplimentarea alimentației sugarilor cu lapte praf dar și de orice patologie survine, în limita competențelor.

Personalul medical mediu cuprindea, conform tabelului nominal cu personalul care are acces în sectorul de deținere în interes de serviciu, 10 asistenți medicali. Aceștia lucrau în 2 ture de câte 12 ore, în tura de zi lucrau 2 asistenți medicali iar în cea de noapte unul singur. Din discuțiile purtate cu personalul medical am reținut că 2 dintre asistenții medicali generaliști ar fi în prezent indisponibili pentru desfășurarea activității profesionale. De asemenea, asistentul de farmacie, cât și tehnicianul dentar îndeplineau unele din atribuțiile care ar reveni asistenților medicali generaliști. În contextul pandemiei de COVID-19 unul dintre asistenții medicali care lucra în tura de zi desfășura activitate de triaj a personalului și a tuturor persoanelor care au acces în penitenciar, la intrarea în unitate. Asistența medicală era majoritar asigurată de asistenții medicali. Directorul penitenciarului ne-a adus la cunoștință că în perioada pandemiei au fost în procedură de angajare fără concurs un număr de 3 posturi (2 medici și 1 asistent medical), care nu au fost ocupate. Mai multe deținute și-au exprimat nemulțumirea cu privire la atitudinea și limbajul unora dintre cadrele medicale, solicitând ca acestea din urmă să le vorbească mai frumos și să le acorde mai multă atenție.

Structura compartimentului medical și destinația încăperilor utilizate pentru desfășurarea activității medicale.

În cadrul penitenciarului există un sector medico-social cu 28 de locuri, un sector de carantină observare cu 14 locuri, un sector de infirmerie cu 26 de locuri, un sector de maternitate cu 18 locuri pentru mame cu copii. De la declararea pandemiei de COVID-19 dintre camerele de infirmerie două au fost folosite drept camere tampon pentru menținerea sub observație a persoanelor care au fost consultate în afara penitenciarului la UPU a SJU Ploiești sau transferate din alte penitenciare.

Registrul de mărci traumatice conține înregistrări ale mărcilor traumatice diferențiate în primul rând prin modalitatea de producere: autoagresiuni, violență (heteroagresiuni), patologic (spontan), accidental (neprecizat). În perioada 22 martie 2020 – 22 iunie 2020 s-au consemnat 39 de mărci traumatice dintre care 6 autoprovocate, 10 produse prin heteroagresivitate din partea altor deținute și 9 produse accidental, restul nefiind încadrate într-una dintre categoriile registrului sau fiind cazuri în care s-a constatat că nu există urme de violență corporală. Printre mărcile traumatice descrise se regăsesc escoriații, echimoze, tăieturi. Dintre înregistrări se evidențiază o persoană cu hematom dimensiune 4x4 cm parieto-occipital care prezintă și multiple escoriații și peteșii în zona gâtului, a cărei încadrare într-una dintre categoriile registrului nu este clar specificată și o persoană cu halenă substanță clorigenă autoprovocată, în cazul căroră nu am identificat în registre luarea unor măsuri medicale necesare, precum evaluarea neurochirurgicală în primul caz și supravegherea în U.P.U în cel de-al doilea caz.

Registrul de boli cronice - în momentul vizitei în penitenciar erau deținute 141 persoane cu tulburări psihice (tulburare de personalitate, tulburare anxios-depresivă, retard mintal, tulburare schizo-afectivă, tulburare delirantă, schizofrenie paranoidă, etc), 74 persoane cu hepatite virale cronice și ciroză, 47 persoane cu dislipidemii, 47 persoane obeze, 26 persoane cu colecistită, 25 persoane cu discopatii, 21 persoane cu diabet zaharat, 18 persoane cu afecțiuni endocrine, 29 persoane cu boli pulmonare cronice, 27 persoane cu patologie neoplazică, 15 persoane cu HIV/SIDA, 7 persoane dependente de opiacee care urmează tratament substitutiv cu metadonă.

Registrul de urgențe medicale - registrul de urgențe medicale este completat cu numele deținutelor, secția și camera în care sunt cazate, simptomele pentru care s-au prezentat deținutele la cabinetul medical, medicația administrată și semnătura de primire a tratamentului de către deținută. Printre cele mai frecvente diagnostice înregistrate regăsim algie dentară, cefalee, gastralgie, pelvialgie, dorsalgie, uneori regăsim și IACRS, colică reno-ureterală, dismenoree, otalgii. În cazul acestor simptome s-a administrat tratament simptomatic la indicația și de către personalul medical mediu conform documentelor și relatărilor personalului. În anul 2019 au fost înregistrate 9.027 de examinări urgente. În luna mai a anului 2020, au fost înregistrate 555 consultații de urgență, în luna aprilie 557, comparativ cu aceleași luni ale anului 2019 când au fost înregistrate în mai 401 consultații de urgență și în aprilie 329 consultații de urgență. În perioada 10.03.2020 - 18.06.2020 au fost înregistrate 2.831 de urgențe medicale, 21 de internări în infirmeria unității, 8 solicitări la serviciul de ambulanță 112 dintre care 7 oprite pentru internare. Este evidentă creșterea numărului de urgențe medicale în anul 2020 comparativ cu 2019.

Totodată, **diagnosticele menționate în registrul de urgențe medicale reprezentau simptome care puteau caracteriza o plajă foarte largă de afecțiuni. Tratamentele administrate se adresau doar simptomului, rareori cauzei, mascând potențiale afecțiuni cu risc vital, care prin estomparea simptomelor puteau conduce la prezentarea persoanei la medic într-o fază avansată a bolii, tardiv, sau chiar decesul acesteia din cauza procrastinării acordării asistenței medicale de specialitate.**

Registrul de administrare a tratamentului antiretroviral și cel de administrare a tratamentului substitutiv cu metadonă - persoanele cu HIV din Penitenciarul de Femei Ploiești Târgșorul Nou erau în evidența Penitenciarului-Spital București-Jilava, dar în prezent, dacă aveau nevoie de asistență medicală de specialitate, mergeau la Penitenciarul-Spital Mioveni. După reprofilarea penitenciarelor, Penitenciarul-Spital București-Jilava nu mai custodiază femeile, totuși, acesta asigură medicația ARV celor 15 deținute cu HIV/SIDA custodiate la data vizitei în Penitenciarul de Femei-Ploiești Târgșorul Nou. Deținutele cu infecție HIV/SIDA care necesitau reevaluare de specialitate și modificarea schemei terapeutice erau consultate la Spitalul de Boli Infecțioase "Matei Balș". Registrul de administrare a tratamentului ARV conținea semnăturile persoanelor private de libertate în aproximativ 98% din cazuri. Persoanele aflate sub tratament substitutiv cu Sintalgon erau reevaluate la Penitenciarul-Spital București-Rahova. Tot de aici le era eliberată și medicația substitutivă.

Registrul de administrare neuroleptice - nu conținea semnăturile persoanelor private de libertate cărora li s-a administrat medicația psihotropă în zilele de 21, 22, 23 iunie 2020, în rest fiind complet.

Registru internări infirmerie și internări spitale din rețeaua MS - în cursul anului 2020 au fost 27 de internări în compartimentul de infirmerie cu o durată variind de la 1 zi în cazul unui sindrom febril până la 24 de zile în cazul unei persoane cu patologie neoplazică; 2 persoane au fost internate pentru infecție cu virusul varicelo-zosterian, una a petrecut 8 zile în infirmerie, cea de-a doua s-a internat la 16 zile după externarea primei persoane și a petrecut 12 zile în infirmerie.

Registrul de control condiții igienico-sanitare și cel epidemiologic bloc alimentar conțin înregistrări complete, corect redactate cu privire la aspectele urmărite prin specificul lor.

Situația deținutelor gravide, lăuze sau care au în îngrijire copii cu vârsta de până la un an - în momentul vizitei în penitenciar nu se afla nicio deținută gravidă. În sectorul de maternitate, care oferă 18 locuri de cazare pentru mame și copii, se aflau în prezent 3 deținute cu copii lor cu vârsta de până la un an. Toate au fost transferate din alte penitenciare după ce au născut într-o unitate spitalicească de specialitate obstetrică-ginecologie. Din documentele parcurse, foi de observație

clinică generală mame și copii, cu documentele atașate și din registrul de urmărire gravide, nu am constatat să existe deficiențe sau discontinuitate în acordarea asistenței medicale specifice femeilor gravide, lăuze și copiilor mai mici de 12 luni. Toate analizele necesare urmăririi evoluției sarcinii erau efectuate. De asemenea, analizele necesare copilului în primele 12 luni de viață fuseseră efectuate. Atașat am regăsit și schema de imunizare a copilului eliberată de medicul de familie, așa cum fusese implementată.

Foile de observație medicală - erau incomplete în unele cazuri, nu conțineau însemnări periodice ale unui medic care reevaluează persoanele cu afecțiuni cronice și nici informații cu privire la tratamentele recomandate în cazul acestor consulturi. Existau doar copii ale rețetelor eliberate de către medicul de familie și copii ale biletelor de externare în cazul persoanelor care au fost internate într-un spital din rețeaua MAI sau MS. Dintre foile de observație clinică generală selectate s-a constatat că, în unele cazuri nu exista un consimțământ informat al persoanei private de libertate pentru a fi consultată de medic/asistent medical sau pentru a i se administra un anumit tratament, în alte cazuri acest consimțământ se regăsea în foaie dar nu era completat ci doar semnat de către medic și persoana privată de libertate, iar în altele era parțial completat sau nu conținea semnătura persoanei private de libertate. De asemenea, în unele dintre foile de observație nu se regăsea fișa de examinare medicală la depunerea în Penitenciarul de Femei-Ploiești Târgșorul Nou.

Medicația aparatului de urgență, materialele igienico-sanitare și dezinfectanții necesari desfășurării activității medicale și nu numai, erau asigurate de Penitenciarul-Spital București Rahova la care Penitenciarul de Femei Ploiești Târgșorul Nou era arondat. Echipei de vizită i s-a adus la cunoștință de către conducerea penitenciarului faptul că se realizează dezinsecții și deratizări o dată pe săptămână.

Meniul persoanelor private de libertate este diferențiat funcție de nevoi medicale speciale (gravide/lăuze, persoane cu afecțiuni cronice), vârstă, religie, preferință personală. Din documentele puse la dispoziție nu am constatat aspecte care să sugereze deficiențe în cantitatea și calitatea alimentelor servite deținuților. Două dintre deținute au descris cantitatea de alimente ca fiind insuficientă pentru nevoile lor.

Aspecte legate de pază, măsuri de siguranță și personalul angajat - din discuțiile purtate cu conducerea penitenciarului am reținut că, pe perioada stării de urgență și de alertă nu au fost persoane sancționate cu izolarea. Am aflat că persoanele cu tulburări psihice care asociază tulburări de comportament sunt verificate suplimentar de personalul responsabil cu supravegherea și controlul sectorului de deținere. Din documentele puse la dispoziție de către conducerea penitenciarului am constatat că, din personalul angajat în număr de 220 de persoane, 131 sunt femei și 89 bărbați. De asemenea medicul stomatolog este bărbat.

Referitor la pandemia datorată SARS-CoV-2 - personalul penitenciarului a fost supus triajului epidemiologic la intrarea și ieșirea din serviciu. Niciun membru al personalului nu a prezentat simptomatologie de infecție acută respiratorie, nu a fost suspect și nu a fost confirmat cu infecție cu SARS-CoV-2 în perioada 10.03.2020-18.06.2020. Pe perioada antemenționată nu au existat cazuri de infecție confirmată la niciuna dintre deținutele custodiate în penitenciar. Dintre deținutele transferate în această perioadă din alte penitenciare, nu au existat cazuri confirmate cu infecție cu SARS-CoV-2. Din analiza activităților desfășurate cu persoanele private de libertate în cadrul secțiilor în lunile aprilie și mai a.c. reținem că s-a intensificat aducerea la cunoștință a normelor de igienă individuală și colectivă, a măsurilor de protecție și a recomandărilor privind conduita socială în vederea prevenirii infecției cu coronavirus. De asemenea, au fost desfășurate audiențe colective atât la camerele în care sunt cazute deținutele identificate cu risc de suicid sau cu probleme de sănătate mintală, cât și în celelalte camere de deținere în vederea cunoașterii stării de spirit a deținuților custodiate.

Referitor la asistența socială, la nivelul unității penitenciare, își desfășurau activitatea în cadrul Serviciului de asistență psihosocială trei asistenți sociali, un post fiind vacant. Asistenții sociali angajați dețineau avizul de exercitare a profesiei, fiind înscriși în Registrul Național al Asistenților Sociali din România și dețineau treapta de competență corespunzătoare activităților pe care le desfășurau. Asistenții sociali din cadrul penitenciarului își desfășurau activitatea pe trei componente: consiliere socială, convorbiri individuale și implementarea programelor structurate sau

semi-structurate. În vederea menținerii relației cu familia, asistentul social asigura sprijin persoanei private de libertate în sensul identificării și susținerii mediului de suport pentru integrare socială, cât și pentru identificarea surselor financiare post liberare. Demersurile de asistență socială au avut în vedere identificarea nevoilor, a riscurilor de a dezvolta comportamente dezadaptative, precum și particularizarea intervențiilor în funcție de specificul fiecărei categorii de persoane private de libertate. Programele de asistență socială adresate deținuților, erau adaptate în funcție de nevoile și riscurile identificate, în vederea formării și dezvoltării deprinderilor sociale, precum și a îmbunătățirii relațiilor acestora cu mediul de suport. Având în vedere contextul cu privire la transmiterea și răspândirea virusului SARS-Cov-2, precum și specificul executării pedepselor și măsurilor privative de libertate, în conformitate cu dispozițiile Direcției Reintegrare Socială din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor, începând cu data de 21.03.2020 toate programele și activitățile de reintegrare socială s-au desfășurat prin alternarea întâlnirilor directe cu deținuții (grupuri mici - maxim 5 persoane, pe camere sau tronsoane, raportate la spațiul de desfășurare) cu activități desfășurate la nivelul camerelor, prin intermediul TV cu circuit închis. De asemenea activitățile derulate cu persoanele private de libertate au fost adaptate în sensul informării continue a deținuților cu privire la specificul infectării cu SARS-CoV-2, a conștientizării necesității respectării unor măsuri igienico-sanitare stricte, precum și a menținerii unei stări de spirit corespunzătoare în rândul acestora. Demersurile de reintegrare socială desfășurate în perioada stării de urgență și alertă au fost inițiate ținând cont de oferta de programe și activități de reintegrare socială, de nevoile identificate, precum și de recomandările survenite pe parcursul anului din partea Direcției Reintegrare Socială din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor privind pilotarea unor programe educaționale, ținând cont totodată de resursele umane și materialele disponibile.

Implicarea persoanelor private de libertate în demersuri educaționale, psihologice, sociale și moral-religioase s-a realizat prin includerea deținuților de la nivelul aceleiași camere de deținere, la aceeași activitate sau din cadrul aceleiași secții de deținere, cu respectarea criteriilor stabilite pe principiul rotației. Activitățile în regim individual de tipul evaluare, consiliere, convorbire, circumscrise domeniilor educație, asistență psihologică și asistență socială s-au realizat față în față, la solicitarea deținutei și/sau în situația în care specialistul a considerat necesar, respectându-se măsurile de protecție medicală și distanțarea fizică, iar evaluările persoanelor nou-depuse s-au realizat după 14 zile de la depunere, evaluările periodice și finale realizându-se pornind de la studiul documentelor, ulterior având loc o întâlnire față în față cu respectarea măsurilor specifice sau prin intermediul liniei telefonice instalate. Pe perioada stării de urgență, la nivelul sectorului asistență psihosocială au fost desfășurate programe (106 participări - programe de pregătire pentru liberare, activități semistructurate de asistență psihosocială) și activități individuale (258 participări - convorbiri individuale, consilieri sociale, evaluări sociale inițiale, evaluări psihologice inițiale, evaluări pe parcurs și finale, demersuri de asistență socială), iar în luna următoare încheierii perioadei stării de urgență numărul acestor activități a crescut, astfel că numărul participărilor la activitățile semistructurate de asistență psihosocială s-a dublat. O creștere evidentă se remarcă, în aceeași perioadă și în cazul activităților desfășurate de specialiști în regim individual, numărul acestor activități fiind de 319, activitatea de evaluare, consiliere și convorbiri individuale desfășurându-se prin intermediul liniei telefonice la camerele de deținere.

De asemenea, asistenții sociali acordau sprijin calificat persoanelor private de libertate, în vederea ameliorării sau soluționării problemelor sociale cu care se confruntau, cât și în vederea pregătirii acestora pentru reintegrarea în familie și comunitate după liberarea din penitenciar. În cadrul convorbirilor individuale deținuțele formulau solicitări, în principal cu privire la obținerea unor informații cu privire la situația copilului.

Din numărul total al deținuților existente în penitenciar la momentul efectuării vizitei, 98 de deținute aveau copii minori la momentul încarcerării, 76 dintre acestea aveau copii în grija familiei, iar 22 deținute aveau copii plasați în sistemul de protecție a copilului, majoritatea în asistență maternală profesionistă.

Totodată, la solicitarea penitenciarului sau al direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului din județul în care se află plasat minorul s-a purtat o corespondență permanentă cu privire la situația minorilor (solicitarea mamei de a primi fotografii ale copiilor, solicitări privind

opinia mamei cu privire la menținerea măsurii de protecție, informări privind evoluția copilului și/sau situația medicală a acestuia).

Una dintre problemele cu care s-au confruntat deținutele care au copiii în sistemul de protecție a copilului, în perioada stării de urgență și alertă a fost cea privind imposibilitatea comunicării on-line cu minorii, direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului invocând lipsa unor protocoale de colaborare încheiate între penitenciar și direcție cu privire la menținerea legăturii prin comunicare on-line (D.G.A.S.P.C. Galați). Având în vedere această situație, privind imposibilitatea comunicării on-line a mamei cu copilul (în situația în care nu se pot realiza vizite), ca impediment major în menținerea contactului cu familia ce afecta starea psihică atât a mamei, cât și a copilului, considerăm necesară încheierea unor astfel de protocoale de colaborare.

Alte tipuri de solicitări erau formulate în cadrul convorbirilor individuale și făceau referire la: solicitarea unor duplicate a documentelor de naștere de la autoritatea publică locală care a înregistrat nașterea, demersuri privind obținerea pensiei sau încadrarea în grad de handicap; transferuri ale pensiei; solicitări către unități școlare în vederea eliberării adeverinței privind situația școlară, document necesar în vederea completării dosarului de pensie; revizuirea situației medicale în vederea menținerii încadrării în grad de handicap/pensie de invaliditate; menținerea legăturii cu familia; includerea în programe sau activități; audiențe pentru diverse probleme sau către alți specialiști; solicitări de obținere a unor adeverințe de venit/certificate de bunuri impozabile necesare pentru a demonstra îndeplinirea obligațiilor privind condițiile eliberării condiționate, etc.

Referitor la medierea socială, asistenții sociali efectuau demersuri în raport cu instituțiile publice, organizațiile neguvernamentale și mediul de suport al persoanelor private de libertate, formulând adrese scrise către autorități sau telefonic, în cazuri temeinic justificate, când situația impunea intervenție imediată.

Din analiza comparativă a activității serviciului de reintegrare socială pentru perioada martie - mai 2019 față de aceeași perioadă a anului 2020, rezultă că în anul 2020, numărul activităților de grup a fost inferior celor desfășurate în anul 2019, fiind întrerupte inclusiv programele și activitățile cu colaboratorii externi, iar activitățile individuale desfășurate în anul 2020 au ajuns la un număr dublu față de anul 2019.

În perioada instituirii stării de urgență Serviciul educație a organizat derularea programului de adaptare la viața instituțională cu 5 grupe de deținute, însumând 42 deținute nou depuse. Tot în această perioadă au continuat cursurile de școlarizare, atât la nivel primar și gimnazial cât și cel de nivel liceal prin menținerea constantă a legăturii cu unitățile de învățământ colaboratoare (Centrul Școlar de Educație Incluzivă -Filipești de Târg, jud. Prahova, respectiv Liceul Energetic Elie Radu Ploiești) și distribuirea la camerele de detenție a materialelor primite din partea cadrelor didactice. Pentru totalul de 35 deținute repartizate astfel: învățământ primar Program „A doua șansă” - 23 deținute, învățământ gimnazial - 10 deținute și învățământ liceal - 2 deținute au fost respectate drepturile de instruire școlară în condițiile impuse de exigențele circumscrise de riscurile epidemiologice. Persoanele private de libertate înscrise la școală au primit materiale didactice specifice nivelului de școlarizare la diferite materii. Tot în această perioadă serviciul educație a derulat Campania de informare cu privire la prevenirea răspândirii virusului Covid 19. Activitatea de prezentare a principalelor detalii legate de transmiterea virusului SARS-Cov-2 s-a desfășurat atât în spațiile de desfășurare a activităților de reintegrare socială prin participarea directă a deținuților la activitate (au participat direct la sesiunile de informare 310 deținute, celelalte fiind incluse în alte activități: cumpărături, cabinet medical, activități lucrative etc.), cât și prin transmiterea de materiale informative prin intermediul televiziunii cu circuit închis. În cadrul campaniei au fost expuse materiale cu caracter informativ atât la avizierele din cadrul secțiilor de deținere cât și pe ușa fiecărei camere de deținere și le-au fost înmânate tuturor persoanelor private de libertate flyere referitoare la modalitățile de transmitere și prevenire a infectării cu virusul. Au fost transmise zilnic, prin intermediul televiziunii cu circuit închis, mesaje de informare și prezentări powerpoint cu privire la virusul SARS-CoV. Tot în această perioadă s-a organizat un concurs tematic „Să cunoaștem și să luptăm împotriva virusului SARS-CoV-2”, ce a cuprins acțiuni de transmitere a informațiilor atât în format scris, cât și prin intermediul televiziunii cu circuit închis. În cadrul

concursului au fost implicate deținute de la regimul deschis, semideschis și închis. De asemenea, au fost organizate activități de evaluare educațională inițială (42 deținute), activități de evaluare educațională periodică (53 deținute), convorbiri individuale (70 deținute), activități sportive derulate la sala de sport, (97 participări), activități artistice - atelier (6 serii cu 89 participări), cât și activități sportive desfășurate în aer liber, activități de bibliotecă (41 persoane care au împrumutat cărți), sau participare de slujbe religioase. În vederea prevenirii neliniștii și a anxietății ca urmare a sentimentelor trăite în această perioadă, de neajutorare, panică, îndepărtarea de persoanele apropiate, cât și pentru menținerea sănătății psihice a deținuților a fost relocat un telefon IP cu acces la toate camerele de deținere pentru monitorizarea permanentă a stării de spirit din rândul persoanelor private de libertate și a altor demersuri care necesită intervenția specialiștilor (consiliere, convorbiri individuale).

După încetarea stării de urgență s-au continuat cursurile de școlarizare, atât la nivel primar și gimnazial, cât și la nivel liceal prin menținerea constantă a unității de învățământ colaboratoare și distribuirea la camerele de deținere a materialelor primite din partea cadrelor didactice, astfel că au promovat anul școlar toate cele 23 deținute înscrise; în învățământul de nivel gimnazial forma de învățământ frecvență redusă din cele 10 deținute înscrise au promovat 9 deținute, iar o deținută a abandonat; în învățământ de nivel liceal - forma de învățământ frecvență redusă au promovat cele 2 deținute înscrise.

Cu privire la programele educaționale derulate în această perioadă menționăm: programul de adaptare la viața instituționalizată, reluarea programului de alfabetizare și programul de educație pentru viața de familie, reluarea programelor educaționale inițiate la începutul anului 2020 și derulate în colaborare cu parteneri externi, reluarea programului de asistență moral-religioasă, fiind realizate demersuri specifice pilotării programului de Educație prin sport.

În ceea ce privește activitățile educaționale de grup, reprezentanții penitenciarului au precizat că s-a finalizat Campania de informare cu privire la prevenirea răspândirii virusului Covid 19. Activitatea de prezentare a principalelor detalii legate de transmiterea virusului SARS-Cov-2 s-a desfășurat atât în spațiile de desfășurare a activităților de reintegrare socială prin participarea directă a deținuților la activitate, cât și prin transmiterea de materiale informative prin intermediul televiziunii cu circuit închis. În cadrul campaniei au fost expuse materiale cu caracter informativ atât la avizierele din cadrul secțiilor de deținere cât și pe ușa fiecărei camere de deținere și le-au fost înmânate tuturor persoanelor private de libertate flyere referitoare la modalitățile de transmitere și prevenire a infectării cu virusul. Întreg efectivul de deținute a avut posibilitatea de a viziona informațiile transmise prin intermediul televiziunii cu circuit închis. La toate activitățile educaționale pe bază de proiect de activitate s-a avut în vedere alternarea întâlnirilor directe cu deținuțele cu activitățile desfășurate la nivelul camerelor, respectiv prin intermediul TV cu circuit închis.

În cadrul penitenciarului funcționa o secție „Mama și copilul”, cât și comunitatea terapeutică pentru femeile cu afecțiuni privind sănătatea mintală. În cadrul secției „Mama și copilul” copii însoțesc mama până la împlinirea vârstei de 1 an, iar după această vârstă copilul este transferat în familie. În situația în care nu există posibilitatea de îngrijire în familie, minorul este luat în evidența serviciului pentru protecția copilului de la nivel județean (DGASPC), de cele mai multe ori copilul fiind plasat la asistent maternal profesionist. În situația în care se constată că pe perioada șederii în penitenciar există un risc pentru copil, mama nu supraveghează și îngrijește minorul în condiții corespunzătoare nevoilor acestuia, asistenții sociali din cadrul penitenciarului fac demersuri de preluare a acestuia într-un serviciu social din subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (D.G.A.S.P.C.).

Din discuțiile purtate cu reprezentanții penitenciarului a rezultat faptul că soluționarea cazurilor minorilor aflați în risc se realizează cu dificultate deși există încheiată o Convenție de parteneriat cu D.G.A.S.P.C. Prahova, în conținutul acesteia nefiind formulate informații detaliate cu privire la acest aspect. Ca urmare a celor constatate se impune încheierea unui Protocol de colaborare la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor (A.N.P.) și Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (A.N.D.P.D.C.A.) în care să se stabilească concret care sunt obligațiile fiecărei părți în

soluționarea cazurilor minorilor aflați în penitenciar, în special al celor aflați în risc prin neglijare, abandon sau orice altă situație, având în vedere faptul că, în conformitate cu prevederile art. 64 alin. (1²) din Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, penitenciarul are obligația de a informa, în cel mai scurt timp posibil, direcția generală de asistență socială și protecția copilului în a cărei circumscripție locuiește copilul despre situația acestuia și a ocrotitorului său legal, acestei instituții revenindu-i sarcina de a lua de îndată toate măsurile care se impun.

Din analiza chestionarelor - capitolul asistență socială aplicate persoanelor private de libertate a rezultat faptul că, majoritatea deținuților au apelat la serviciile unui asistent social și că au fost mulțumite de serviciile acestora. Totodată, toate persoanele care au completat chestionarul au declarat că le-a fost asigurată păstrarea legăturii cu familia și lumea exterioară prin acces la telefon, și comunicare on-line, fiind suplimentat numărul și durata acestora. Deținuții au înțeles situația în care s-a decis suspendarea cursurilor și reducerea timpului de ieșire în aer liber și își doreau reluarea activităților.

Referitor la activitatea privind transferările persoanelor private de libertate, în perioada 10.03-18.06.202, au plecat prin transfer de la Penitenciarul de Femei Ploiești Târgșorul Nou, un număr de 14 deținute. La transfer, a fost efectuat triajul epidemiologic. De asemenea, în perioada menționată, au fost depuse în unitatea penitenciară, de către poliție, un număr de 40 deținute, cărora la intrarea în penitenciar li s-a efectuat triajul epidemiologic. Acestea au fost izolate și monitorizate timp de 14 zile. Pe perioada izolării, nicio deținută nu a prezentat simptome de infecție acută respiratorie, acestea fiind mutate pe camera de carantină. Camerele în care acestea au fost izolate au fost dezinfectate. În data de 09.06.2020, a fost depusă o deținută de către Poliția Brașov, care în data de 11.06.2020 a informat conducerea penitenciarului că, în arestul poliției au fost depistați 2 deținuți pozitivi la testul Covid. A fost informat DSP Prahova care a dispus efectuarea testului Covid în data de 12.06.2020, rezultatul fiind negativ. În data de 26.03.2020, au sosit prin transfer de la Penitenciarul Galați un număr de 5 deținute, iar în data de 29.03.2020, conducerea penitenciarului a fost informată de către Penitenciarul Galați că, o angajată a penitenciarului menționat a intrat în izolare la domiciliu, fiind înregistrată la DSP Galați, aceasta intrând în contact cu o deținută clasată în regim deschis, care la rândul ei a intrat în contact cu alte deținute. La data de 01.04.2020, Penitenciarul Galați a informat unitatea penitenciară vizitată că, DSP Galați a dispus izolarea angajatei, iar pentru deținuți doar monitorizarea medicală și evitarea efectuării diverselor activități împreună cu alți deținuți pentru o perioadă de 14 zile începând cu 26.03. 2020. Persoana privată clasificată regim deschis a fost izolată și monitorizată timp de 14 zile, iar celelalte deținute au fost izolate în camerele de deținere cu întregul efectiv de cameră, timp de 14 zile, fiind monitorizate. Pe perioada monitorizării nicio deținută nu a prezentat simptome de infecție acută respiratorie.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,

RECOMANDĂ
conducerii Penitenciarului de Femei Ploiești-Târgșorul Nou
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

Sub aspectul asistenței medicale

1. angajarea de urgență a unui medic de medicină generală/medic de familie cu program zilnic 5/7 zile pe săptămână, altfel, considerăm că trebuie evaluată oportunitatea relocării deținuților cu afecțiuni cronice în alte unități penitenciare, mai ales în cazul celor cu decompensări/complicații frecvente sau cu risc de a dezvolta rapid complicații grave (HIV/SIDA, alte imunodeficiențe și insuficiențe de organe în fază avansată de evoluție). Dreptul la sănătate al persoanelor private de libertate custodiate în unitatea penitenciară trebuie respectat pe deplin,

precum și dreptul personalului medical mediu deja angajat de a-și exercita profesia în limita competențelor stabilite prin lege;

2. formarea continuă a personalului medical, și nu numai, în strategii de abordare psiho-socială adecvată a persoanelor cu tulburări psihice precum tulburările de personalitate sau retardul mintal pentru o calitate optimă a actului medical;

3. evaluarea tuturor deținuților de către un medic în cel mai scurt timp după intrarea în penitenciar;

4. completarea tuturor rubricilor foilor de observație clinică generală;

5. parcurgerea (și explicarea conținutului acolo unde există nelămuriri) consimțământului informat al pacientului referitor la asistența medicală pentru fiecare persoană nou intrată în penitenciar, în prezența unui cadru medical, completarea și semnarea acestuia de către persoana privată de libertate, după ce a înțeles pe deplin informațiile prezentate și a fost de acord cu cele scrise. Exprimarea dezacordului cu conținutul consimțământului informat și refuzul actului medical și/sau semnării documentului se face în scris de către persoana privată de libertate sub semnătura acesteia și a cadrului medical;

6. semnarea de către deținută la fiecare administrare a tratamentului psihotrop în registrul dedicat administrării medicației psihotrope;

7. creșterea proporției de personal de sex feminin raportat la total, treptat, pentru a respecta recomandările internaționale cu privire la acest aspect, atât la nivelul compartimentului medical cât și în celelalte compartimente.

Sub aspectul asistenței sociale

1. identificarea unor soluții în vederea ocupării postului vacant de asistent social;

2. informarea Administrației Naționale a Penitenciarelor cu privire la posibilitatea încheierii unui Protocol de colaborare între Administrația Națională a Penitenciarelor (A.N.P.) și Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (A.N.D.P.D.C.A.) în care să se stabilească detalii ale colaborării celor două părți în conformitate cu prevederile legale în domeniul protecției copilului. Documentul va cuprinde în mod concret care sunt obligațiile fiecărei părți în soluționarea cazurilor minorilor aflați în penitenciar, în special al celor aflați în risc prin neglijare, abandon sau orice altă situație, cât și soluții inovatoare în ceea ce privește identificarea mijloacelor de comunicare privind menținerea contactului permanent al deținuților mame cu copiii aflați în sistemul de protecție socială.

București, 21 iulie 2020